

Výroční zpráva za rok 2012

Vážení přátelé, dovoluji Vám v roce 2013 popřát hodně zdraví a samozřejmě hojnost včelích produktů a co nejméně nemocí včel a minimum roztočů. Po roce jsme se opět sešli. Musím říci, že minulý rok nebyl tak štědrý na výnosy medu, jako roky předcházející. Po stránce zdravotního stavu včel jsme byli trochu napjati. Zajímali nás výsledky vyšetření jarního vzorku medu na přítomnost původce včelího moru „*Penibacillus larvae*“. Víme, že v okolních organizacích se vyskytla celá řada klinických příznaků moru, my můžeme konstatovat, že jsme tohoto onemocnění prosti. Tedy dopadlo to dobře, žádný vzorek nebyl pozitivní. Přesto bych chtěl nabádat v této oblasti k opatrnosti a upozornit, že každý nákup či přesun včelstev znamená jistá rizika. Stále platí, že klinické příznaky moru se likvidují ohněm.

Od 80 let minulého století se potýkáme s roztočem *Varroa destructor*. Je nás tu jistě hodně, kteří si pamatují včelaření bez roztoče. V prvních počátcích se dokonce včelstva s roztočem likvidovala. Nakonec jsme se s roztočem museli naučit včelařit. Je to jeden z hlavních problémů současného včelaření. Začali se používat různé syntetické látky proti tomuto roztoči. Tyto látky jsou škodlivé, ukládají se ve vosku, v propolis a při nesprávné aplikaci i v medu. Většina těchto syntetických látek se používá dodnes. Chtěl bych zdůraznit, že tyto látky syntetického původu, by měly být brány pouze jako prostředek krajní nouze a nikoliv jako zázračný lék na tohoto cizopasníka – roztoče. Někdy se dokonce používají jako prevence. Skutečností také je, že roztoče *Varroa destructor* se v dohledné době nezbavíme. Navíc tohoto roztoče provází stále častěji výskyt celé řady virových onemocnění. Právě proto s ním chceme úspěšně bojovat. Proti zbytečnému léčení je nutné sledovat spád roztočů, - tzv. monitoring. Pokud nám roztoči začnou padat na podložky, nutno začít ihned léčit:

- a) syntetické látky – účinné, nechávají škodlivé látky ve včelích produktech
- b) použijeme organické kyseliny – nejvíce rozšířená kyselina mravenčí nenechává rezidua, lze použít i preventivně, ničí zárodky nosemy.

Připomeňme si zároveň celou řadu přirozených vlivů, které mají vliv na vývoj populace roztoče. Jedná se o typy hostitele, trubčí nebo dělníci plod. Možnost vyřezávání dělníčího plodu, vliv velikosti buňky, fonetický pasivní hostitel – zalétlé roje, vliv relativní vlhkosti, vliv vyšší teploty - termokomory nebo dokonce otáčení rámků, aromatické látky – tymol, mentol apod. Myslím, že se u nás trochu podceňuje chov geneticky *varroa* odolných linií. Dnes se poměrně hodně diskutuje o významu původní tmavé včely medonosné. Z hlediska chovatelského může jít o upozornění na vlastnosti takové populace, které mohou být chovatelsky významné a důležité pro zajištění stability a vitality populací včely medonosné v Evropě a to zejména v době, kdy hledáme *varroa* tolerantní genotypy a větší genetickou variabilitu. Znamená to tedy, že budeme více sledovat čistící pud a hygienické chování kdy je možné i odstraňování včelami napadeného plodu roztočem nebo přímo fyzické napadení roztoče včelou- tzv. grooming. Mám-li být upřímný pokud budeme mít takováto včelstva, nebude nám příliš záležet na loketním indexu. Toto veškeré snažení nám může zkreslit sklon včelstev k loupeži, kdy jsou včelstva zvláště v podletí, schopny během krátké doby donést obrovské množství roztočů z kolabujících včelstev, nejčastěji z volné přírody.

Dodržujme pravidlo, že vyrábíme včelí produkty v dosud zdravé a čisté části Vysočiny. Omezme znehodnocení těchto včelích produktů zbytečným používáním syntetických chemických látek.

Nabízí se nám relativně levná a pro včelí produkty nejméně škodlivá metoda, léčení kyselinou mravenčí 65% - 1 litr stojí 70 Kč v Letovicích, a v Nasavrkách při balení po 50 l 85% kyseliny vyjde 1 litr na 27,5 Kč + DPH. Formidol po dotaci stojí 7 Kč. Možnost použití hned po vytočení posledního medu s působením minimálně 21 dnů. Kyselina mravenčí prakticky nenechává žádná rezidua ve včelích produktech. Celá řada z nás má s léčením kyselinou celou řadu zkušeností. Musíme zde dávat pozor na jiná úskalí: správné dávkování – za horkých dnů možnost ztráty matek, zvláště pozor na mladé matky, působí stresově na včely, zkracuje dlouhověkost včel, způsob aplikace, nebezpečná práce s kyselinou. V současné době většina uznávaných odborníků se přiklání

k této metodě, během několika let lze předpokládat, že bude rozhodující při podletním přeléčení proti roztoči.

Formidol – 85% kyselina – působí pouze 4 dny, to je krátká doba. Je dotovaný, přesto drahý x plošně použitelný - tento nosič můžeme po 5 dnech oživit injekční stříkačkou přes 100 cm kyseliny mravenčí. Dohodněme se, že syntetické látky budeme používat pouze na podzim formou Varidolu a to pro kontrolu, než se plně a správně naučíme využívat organické kyseliny.

Dalším nemalým problémem je používání pesticidů a mořidel na porostech řepky, slunečnic a kukuřice. Zde lze ocenit pozitivní aktivita některých poslanců v Bruselu o zákazu některých těchto látek alespoň na dva roky.

Jedná se o dobrou zprávu pro včely a včelaře.

Evropská komise bude prosazovat dvouletý zákaz používání tří problematických látek na čtyřech medonosných rostlinách. Zákaz se má týkat použití herbicidů, pesticidů a mořidel na bázi neonikotinoidů, clothianidin, imidacloprid a thiamethoxam na slunečnici, kukuřici, řepce olejce a bavlníku.

Včelaři si patrně vzpomenou na otravy včelstev po použití dnes již zakázaného přípravku Regent na řepce olejce, ačkoli se přímou souvislost nikdy laboratorně nepodařilo dokázat díky rychlému rozpadu látky ve včelím organismu. Napříště by již včely měly být před takovým nebezpečím účinně chráněny.

Některé státy, jako například Velká Británie a Maďarsko, takový krok považují za ukvapený, ale zkušenosti z Itálie hovoří za vše. Tam v roce 2008 zakázali používání neonikotinoidních mořidel na kukuřičných semenech, což vedlo ke snížení ročního úbytku včelstev z 50% na 15%! Ztráty výnosu kukuřice přitom nebyly zaznamenány. Tyto problematické látky mají samozřejmě neblahý vliv i na čmeláky, včely samotářské a motýli.

Jsem rád, že v naší organizaci pracuje poměrně hodně mladých přátel, kteří pomáhají řešit naše společné včelařské problémy. Připomínám, že nadále máme možnost potřebné informace získávat, ale i předávat na našich internetových stránkách, které vede, aktualizuje a dotváří přítel Zdenek Klapálek. Zároveň vede celou agendu kolem dotací a chodu organizace. Dále chci upozornit na možnost nákupu našich etiket u Vladislava Dostála, který vede veškerou účetní agendu a je také hlavním organizátorem prodeje sklenic, přitom velice ostražitě střeží naši kasu. Těší mne, že naši nejmladší včelaři pod vedením Zdenka Vraspíra, Reiny Raaschové, Růži Karmazínové a Pavla Šafra, úspěšně a záživně pronikají do tajů včelařské praxe.

Reina Raaschová tím, že se aktivně vzdělává, zároveň zajišťuje celou řadu velice zajímavých přednášek – naposled to byla přednáška Ing. Leoše Dvorského z Mladé Boleslavi.

Proběhlo školení prohlížitelů včelstev, kteří budou skládat zkoušku. (Pavlišovi, Dostál, Raaschová, Suchý)

Úspěšně pokračuje rozchov matek u přítele Broučka a Novotného, v minulých letech jsme věnovali poměrně velké úsilí tomu, aby každý z nás byl schopen odchovat si kvalitní vlastní matky. Jsem rád, že zde máme možnost nákupu včelařských potřeb přes manžele Pavlišovi ze Sebranic. Ještě chci poděkovat všem obecním úřadům, kteří přispěli na chod naší organizace.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem Vám včelařům, všem důvěrníkům, protože chod naší organizace a hlavně léčení včelstev by bez vaší spolupráce nebylo možné. Nadále se budeme setkávat poslední neděli v měsíci a řešit celou řadu našich aktuálních včelařských problémů. Upozorňuji, že tato setkání jsou veřejné a může se ho zúčastnit každý z Vás.

Děkuji za pozornost Ing. Miroslav Totušek

Zpráva o činnosti za rok 2012

Vážení přátelé včelaři,

(Rok 2011)

dovolte, abych Vás seznámil s některými organizačními údaji. Naše organizace měla k 31. 12. 2012 celkem **67 (67)** členů řádných a **7 (7)** členů neorganizovaných. U organizace pracovaly 2 včelařské kroužky pod vedením Reiny Raaschové a Zdeňka Vraspíra.

Organizovaní včelaři ke konci roku 2012 zazimovali **789** včelstev, v loni to bylo **826** včelstev. Neorganizovaní včelaři zazimovali **21** včelstev, v loňském roce to bylo **79** včelstev. Včelařský kroužek ve Věcově zazimoval **2** včelstva, v loňském roce to byly **3** včelstva. Kroužek v Jimramově včelstvo nemá. Oproti minulému zazimování klesl počet o 96 včelstev na celkem **812** včelstev.

Organizovaným včelařům vyprodukovali jejich včelstva 10997 kg (**18774**) medu, to je v průměru na jedno včelstvo 13,94 kg (**22,6**) medu. Vosku bylo vyprodukováno 476,3 kg (**444,3**), to je v průměru na jedno včelstvo 0,6 kg (**0,54**) vosku. Celkem našim včelařům vyprodukovala včelstva 11199 kg (**20049**) medu a 487,7 kg (**515,3**) vosku.

Dotace na zazimované včelstvo byla přiznána ve výši 133,- Kč. Členský příspěvek byl ve výši 200,- Kč a 16,- Kč na každé včelstvo. Za loňský rok se ještě navíc odváděla do svépomocného fondu částka 4,- Kč za jedno včelstvo.

Naše organizace uspořádala v minulém roce jednu vzdělávací přednášku. Tato přednáška proběhla v Jimramově a byla věnována tématu „Léčení včelstev kyselinou mravenčí“, přednášku provedl ing. Leoš Dvorský v restauraci Panský dům. Přednášky se zúčastnilo 33 našich včelařů.

Dále vám chci sdělit, že v letošním roce oslaví životní jubileum tito naši členové:

Přítel	Černý Miroslav	z Veselí	55 let	Srpen	(03. 08. 2013)
Přítel	Sedláček Bohumír	z Věcova	55 let	Listopad	(11. 11. 2013)
Přítel	Klapálek Zdeněk	z Jimramova	60 let	Červen	(19. 06. 2013)
Přítel	Ta Edgar	z Hlubokého	65 let	Duben	(05. 04. 2013)
Přítel	Houdek Gustav	z Dalečína	70 let	Prosinec	(07. 12. 2013)
Přítel	Lorenc Jiří	z Borovnice	75 let	Březen	(13. 03. 2013)
Přítel	Tlustoš Vratislav	z Jimramovských Pasek	80 let	Květen	(23. 05. 2013)

Tímto všem jmenovaným přeji hodně zdraví a mnoho dalších životních a včelařských úspěchů do dalších let.

Děkuji za vaši pozornost Zdeněk Klapálek.